

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 16.02.2023 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, po rozpoznaniu sprawy X U 928/21 z odwołania A. K. (1) przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) o prawo do zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego w związku z odwołaniami od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w Ł. z 1.10.2021 r., nr (...) i z 1.10.2021 r., nr (...), z 6.10.2021 r., nr (...), z 6.10.2021 r., nr (...), z 14.10.2021 r., nr (...) - uchylonych decyzją z 30.03.2022 r., nr (...), w pkt. 1. sentencji umorzył postępowanie w sprawie z odwołań od decyzji z 6.10.2021 r., nr (...), z 6.10.2021 r., nr (...), z 14.10.2021 r., nr (...) - uchylonych decyzją z 30.03.2022 r., nr (...), natomiast w pkt. 2 sentencji zmienił zaskarżone decyzje z 1.10.2021 r., nr (...) oraz z 1.10.2021 r., nr (...) i przyznał A. K. (1) prawo do zasiłku chorobowego od 9.12.2020 r. do 6.01.2021 r. oraz od 29.01.2021 r. do 5.02.2021 r.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Od listopada 2020 r. wnioskodawczyni była w ciąży.

W związku z tym była okresowo niezdolna do pracy: od 9.12.2020 r. do 6.01.2021 r., od 29.01.2021 r. do 5.02.2021 r., od 16.03.2021 r. do 21.03.2021 r., od 21.03.2021 r. do 28.03.2021 r., od 14.04.2021 r. do 28.04.2021 r., od 16.06.2021 r. do 14.07.2021 r. oraz od 14.07.2021 r. do 11.08.2021 r.

W trakcie ciąży, w miarę upływu czasu, pojawiły się i nasilały problemy wnioskodawczyni z kręgosłupem /nasilały się bóle/. Cięża była zagrożona z uwagi na wiek wnioskodawczyni i problemy hormonalne - wymagała farmakologicznego podtrzymywania. W spornym okresie ujawniono wadę anatomiczną płodu /wadę serca, powikłaną z czasem okresową tachykardią, częstoskurczem komorowym/. Okoliczności te potęgowały stres wnioskodawczyni, zwiększały jej złe samopoczucie. W związku z tym wnioskodawczyni starała się prowadzić oszczędny tryb życia, jak najwięcej odpoczywać, przebywać w domu, leżeć, przestrzegać zaleceń lekarskich. Na początkowym etapie ciąży prowadził ojciec wnioskodawczyni. A. K. starała się nie korzystać ze zwolnień lekarskich i mimo problemów ze zdrowiem czynnie prowadzić kancelarię. W dniu 19.03.2021 r. niespodziewanie zmarł ojciec wnioskodawczyni – J. G. /zawał mięśnia sercowego/. Wnioskodawczyni bardzo to przeżyła; na jej samopoczucie wpływała żaloba; stan psychiczny pogarszał się, uniemożliwiał sprawne funkcjonowanie. Zwłaszcza, że wnioskodawczyni była bardzo zżyta z ojcem. Od śmierci ojca, kontakt z wnioskodawczynią był coraz trudniejszy; sporadycznie odbierała telefony; nie oddzwaniała; była „nieobecna”. Wcześniej nie było takich sytuacji. W okresie od marca do lipca 2021 r. odwołująca się praktycznie nie podejmowała żadnej aktywności, poza utrzymaniem higieny osobistej, jedzeniem i wizytami u lekarzy. Poza tym cały czas siedziała w łóżku i często płakała. Z uwagi na ujawnienie wad płodu, A. K. (1) jeździła na kontrole do kliniki kardiologicznej w Centrum (...). W spornym okresie, wnioskodawczyni przestała płacić czynsz za wynajem pomieszczenia na kancelarię /odmiennie niż wcześniej/. Przerastały ją najprostsze codzienne czynności, mimo że wcześniej była obowiązkowa i skrupulatna. Powyższe objawy, A. K. (1) ma do dziś, co wydłużyło powrót do pracy zawodowej. Osoby najbliższe dostrzegają objawy depresji, namawiają wnioskodawczynię na leczenie psychiatrycznie. A. K. odmawia.

Wnioskodawczyni w spornych okresach niezdolności do pracy, ani między nimi, nie poprosiła męża o złożenie do ZUS wniosku o zasiłek chorobowy. Mąż skarżącej nie jest prawnikiem i nie był świadomy, że jest to konieczne.

W dniu (...) urodziła się córka wnioskodawczyni – A. K. (2).

Niezwłocznie po porożu /ciężko przebiegającym, m.in. z uwagi na stan psychiczny wnioskodawczyni, powikłania cesarskiego cięcia, wady dziecka/ we wrześniu/październiku 2021 r., wnioskodawczyni zaczęła wracać do aktywności, w tym zawodowej, i podejmować więcej czynności związanych z codziennym funkcjonowaniem. W związku z tym,

stopniowo poprawił się z nią kontakt; zaczęła odbierać telefony; przychodzić do kancelarii; zajmować się codziennymi obowiązkami.

W okresie poprawy funkcjonowania, w dniu 26.09.2021 r., A. K. (1) złożyła też wniosek o zasiłek chorobowy za okres od 9.12.2020 r. do 6.01.2021 r. oraz za okres od 29.01.2021 r. do 5.02.2021 r.

A. K. - za radą pracownika ZUS- wystąpiła też o przywrócenie terminu opłat składek. Pismem z 27.10.2021 r. Zakład nie wyraził na powyższe /dot. to składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za grudzień 2020 r. i za okres od stycznia do kwietnia 2021 r. oraz od czerwca do września 2021 r.

A. K. (1) złożyła też wniosek o wydanie decyzji dotyczącej podlegania ubezpieczeniu, ale pracownik ZUS doradził jego cofnięcie i opłacenie składek uznanych przez organ za zaległe, tj. za okresy zwolnień lekarskich, a potem - ponowne złożenie wniosku o przywrócenie terminu opłat. Wnioskodawczyni postąpiła zgodnie z poradą.

W dniu 8.03.2022 r. ZUS (...) w Ł. wyraził zgodę na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za okres od grudnia 2020 r. do kwietnia 2021 r. oraz za czerwiec i lipiec 2021 r.

W związku z powyższym, decyzją z 30.03.2022 r. Zakład uchylił obie zaskarżone decyzje z 6 i 14.10.2021 r. i przyznał A. K. (1) prawo do zasiłku chorobowego za okres od 16 do 28.03.2021 r., od 14 do 28.04.2021 r., od 16.06.2021 r. do 21.07.2021 r. oraz prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres od 22.07.2021 r. do 20.07.2022 r.

Powyższych ustaleń Sąd Rejonowy dokonał na podstawie dokumentów załączonych do akt organu rentowego oraz zebranych w aktach sprawy, których strony nie kwestionowały. Podstawą ustaleń sąd meriti uczynił także zeznania wnioskodawczyni oraz świadków, uznając je za wiarygodne, gdyż były spójne, logiczne, niesprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego, wzajemnie się uzupełniały, a organ rentowy nie podważał ich treści. Sąd Rejonowy wskazał też, że zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do rozpoznania sprawy, zaznaczając, że część istotnych w sprawie faktów nie była kwestionowana, a strony dokonały jedynie odmiennej ich interpretacji.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności stwierdził, że postępowanie w zakresie odwołań od decyzji z 6 i 14.10.2021 r., zgodnie z art. 477¹³ §1 k.p.c., podlega umorzeniu z uwagi na zaspokojenie w toku procesu żądań wnioskodawczyni, albowiem pozwany organ rentowy przyznał powódce prawo do zasiłku chorobowego i macierzyńskiego w zakresie objętym decyzją z 30.03.2022 r.

Sąd I instancji wyjaśnił, że w n/n sprawie organ rentowy w następstwie przywrócenia terminu opłat składek /po ich opłaceniu przez wnioskodawczyni w zakresie okresów objętych zwolnieniami lekarskimi/ wydał nową decyzję spełniającą warunki z art. 477¹³ §1 k.p.c., konkludując, że tym samym, postępowanie, w zakresie w/w decyzji, należało umorzyć jako bezprzedmiotowe, o czym orzeczono jak w pkt. 1 sentencji wyroku.

W rezultacie Sąd Rejonowy wskazał, że przedmiotem rozpoznania pozostały wyłącznie odwołania od obydwu decyzji z 1.10.2021 r., uznając, iż zasługiwały na uwzględnienie.

Sąd meriti argumentował, że w związku z powyższą oceną, nawet gdyby organ rentowy nie przywrócił terminu opłaty składek i nie uchylił decyzji z 6 i 14.10.2022 r., to i tak nie można byłoby oceniać, że okresy niezdolności do pracy objęte uchylonymi decyzjami przypadają w czasie, gdy wnioskodawczyni nie podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

Sąd a quo argumentował, że zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2022 r., poz. 1732, dalej: ustawy zasiłkowej) świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009, 1079, 1115 i 1265), zwanym dalej "ubezpieczonymi".

Zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego (art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej).

Sąd I instancji wyjaśnił, że w n/n prawie bezspornym było, że wnioskodawczyni prowadzącą działalność gospodarczą i z tego tytułu podlegająca dobrowolnemu ubezpieczeniu społecznemu, stała się niezdolna do pracy w okresie ciąży, a 22.07.2022 r. urodziła córkę.

Zdaniem Sądu meriti ZUS (...) w Ł. błędnie odmawiając wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego za okres od 9.12.2020 r. do 6.01.2021 r. oraz od 29.01.2021 r. do 5.02.2021 r. powołał się na art. 67 ust. 1 i 3 ustawy zasiłkowej. Sąd I instancji wyjaśnił, że zgodnie z tą regulacją, roszczenie o wypłatę zasiłku chorobowego, wyrównawczego, macierzyńskiego oraz opiekuńczego przedawnia się po upływie 6 miesięcy od ostatniego dnia okresu, za który zasiłek przysługuje (ust. 1). Zaś zgodnie ust. 3, jeżeli niezgłoszenie roszczenia o wypłatę zasiłku nastąpiło z przyczyn niezależnych od osoby uprawnionej, termin 6 miesięcy liczy się od dnia, w którym ustała przeszkoda uniemożliwiająca zgłoszenie roszczenia.

Sąd Rejonowy podkreślił, że przedawnienie roszczenia o zasiłek chorobowy następuje z mocy prawa, co oznacza, że ubezpieczony po upływie okresów przedawnienia traci prawo do zasiłku i nie ma procesowych możliwości ubiegania się o jego wyrównanie.

Dalej sąd meriti wyjaśnił, że początek biegu 6-miesięcznego terminu przedawnienia liczyć należy od końca okresu zasiłkowego – ostatniego dnia okresu, przez który prawo do świadczenia przysługiwało, zgodnie z przepisami regulującymi okres zasiłkowy poszczególnych świadczeń, a nie od daty nabycia prawa do świadczenia czy też wystąpienia chronionego ryzyka. Sąd Rejonowy z analizy art. 67 ww. ustawy wyprowadził wniosek, że o przedawnieniu prawa do zasiłku chorobowego decyduje data zgłoszenia roszczenia o wypłatę tego zasiłku, a nie data ustąpienia przyczyny uniemożliwiającej wypłatę zasiłku, a w szczególności data opłacenia w całości zaległych składek na ubezpieczenie.

Jednocześnie Sąd a quo zaakcentował, że w sprawie o wypłatę zasiłku chorobowego stwierdzenie, że roszczenie uległo przedawnieniu na podstawie art. 67 ustawy, nie zwalnia Sądu od rozważenia, czy nie występują przesłanki określone w ust. 3 i 4 tego przepisu, jeżeli okoliczności faktyczne sprawy mogą wskazywać na to, że niewypłacenie zasiłku nastąpiło z przyczyn niezależnych od osoby uprawnionej lub było następstwem błędu zakładu pracy.

Sąd Rejonowy zaznaczył także, że wystąpienie przeszkody uniemożliwiającej złożenie wniosku o wypłatę zasiłku, o której mowa w ust. 3, rozpatrywać należy indywidualnie. Okoliczności faktyczne w sprawie muszą wskazywać na zaistnienie okoliczności, które wyłączyły możliwość zgłoszenia roszczenia o wypłatę zasiłku w ciągu 6 miesięcy od ostatniego dnia okresu, za który zasiłek przysługuje. Sąd meriti wyjaśnił, że dokonując ustalenia, czy dana przyczyna miała taki charakter, należy wykazać, z jednej strony, faktyczną niemożność dopełnienia czynności w ustawowo określonym czasie, a z drugiej, brak zawinienia osoby mającej tę czynność wykonać, konkludując, że tym samym przeszkody mogą być różnej natury - przykładowo mogą to być przeszkody bezpośrednio związane z osobą uprawnioną, choć od niej niezależne (uwarunkowane stanem zdrowia, pobytem w szpitalu) lub nie.

W badanej sprawie sąd a quo stwierdził, że niezgłoszenie roszczenia o wypłatę zasiłku chorobowego za okres od 9.12.2020 r. do 6.01.2021 r. oraz od 29.01.2021 r. do 5.02.2021 r. nastąpiło z przyczyn niezależnych od A. K. (1), podkreślając, że organ rentowy nie wykazał, że było inaczej.

Sąd Rejonowy argumentował, że wnioskodawczyni w spornym okresie była w zagrożonej od początku ciąży, której towarzyszyły ujawniające się z czasem schorzenia płodu. Dodatkowo stan psychiczny odwołującej się pogorszył się znacząco w miarę narastania dolegliwości związanych z jej własnym zdrowiem, a potem po śmierci ojca. Wnioskodawczyni stopniowo, ale systematycznie odsuwała się od obowiązków zawodowych, zaprzestawała kontaktów towarzyskich, podejmowała jedynie czynności związane z zachowaniem ciąży. Zdaniem Sądu meriti okoliczności te uniemożliwiły wnioskodawczyni złożenie wniosku o zasiłek przed 26.09.2022 r. i były od niej niezależne. Sąd I

instancji ustalił także, że po okresie połogu wnioskodawczyni stopniowo wracała do codziennej aktywności i wtedy zainteresowała się nieotrzymaniem spornych zasiłków i w czasie wizyty w ZUS w dniu 26.09.2022 r. podjęła wszystkie zalecane jej przez pracownika Zakładu działania, aby świadczenia otrzymać, a w tym złożyła wniosek o zasiłki. Sąd Rejonowy uzzględnił, że wnioskodawczyni nie podejmowała jeszcze samodzielnych decyzji, lecz opierała się na radach pracownika organu, który m.in. wskazał, że aby nie zarzucano jej nieterminowej płatności składek, powinna je zapłacić także za okresy objęte spornymi zwolnieniami lekarskimi i okres zasiłku macierzyńskiego - i wnioskodawczyni tak zrobiła.

Sąd Rejonowy w efekcie tych rozważań uznał, że roszczenie o sporne zasiłki, wbrew ocenie ZUS, nie wygasło, a nadto wnioskodawczyni zachowała też termin 6 miesięcy- liczony od dnia, w którym ustała przeszkoda uniemożliwiająca zgłoszenie roszczenia, tj. w n/n sprawie najwcześniej od 22.07.2021 r. czyli od dnia porodu, gdy część obaw o dziecko potencjalnie ustała. W rezultacie Sąd a quo stwierdził, że powódka składając wniosek o zasiłek chorobowy w dniu 26.09.2021 r. nie uchybiła terminowi z art. 67 ustawy zasiłkowej i na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje z 1.10.2021 r. przyznając A. K. (1) prawo do zasiłku chorobowego za okres od 9.12.2020 r. do 6.01.2021 r. oraz od 29.01.2021 r. do 5.02.2021 r., o czym orzeczono, jak w pkt. 2 sentencji wyroku.

Przedmiotowy wyrok zaskarżył częściowo apelacją organ rentowy, a mianowicie w zakresie rozstrzygnięcia z punktu 2, któremu zarzucił:

1.naruszenie prawa materialnego, tj. 67 ust. 1 i 3 ustawy z 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1732 ze zm.) poprzez uznanie, że roszczenie o sporne zasiłki chorobowe nie wygasło, a wnioskodawczyni zachowała 6 miesięczny termin liczony od dnia, w którym ustała przeszkoda uniemożliwiająca zgłoszenie wniosków w terminie,

2.naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 k.p.c. polegające na braku wszechstronnego rozważenia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz na dokonaniu błędnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie w sposób sprzeczny z zasadami logiki i doświadczenia życiowego tj.: przyjęciu za wiarygodne wyjaśnień strony oraz zeznań świadków w tej tylko części, w której wskazują na okoliczności dowodzone przez odwołującą, pomimo, iż świadkowie prezentowali jedynie swoją opinię, a nie fakty na temat stanu psychicznego wnioskodawczyni i jej codziennego funkcjonowania, pominięciu przy ocenie materiału dowodowego okoliczności świadczących o braku przeszkód i istnieniu faktycznej możliwości złożenia przez odwołującą wniosków o zasiłek chorobowy w terminie,

3. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez poczynienie przez Sąd we własnym zakresie ustaleń dotyczących zdrowia odwołującej, w tym w szczególności jej kondycji psychicznej, podczas gdy w tym przedmiocie winna być sporządzona opinia lekarska biegłego właściwej specjalności,

4. naruszenie prawa procesowego art. 224 § 1 k.p.c. w zw. z art. 316 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd pierwszej instancji błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, które miały wpływ na jego treść, a polegające na: przyjęciu, że istniały przyczyny niezależne od odwołującej uniemożliwiające zgłoszenie wniosków o zasiłek chorobowy w terminie, a także samodzielnym ustaleniu daty (dzień porodu), kiedy ustała przyczyna uniemożliwiająca zgłoszenie roszczenia.

W konkluzji do sformułowanych zarzutów apelacyjnych skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego rozstrzygnięcia z punktu 2 wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie zaś o uchylenie punktu 2 wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 374 k.p.c.

Korzystając z ustawowo przyznanej kompetencji w wypadkach wskazanych w art. 387 § 2¹ k.p.c. Sąd odwoławczy sporządził pisemne uzasadnienie orzeczenia w sposób uproszczony, odstępując od szczegółowego przedstawienia podstawy faktycznej, czy też wyczerpującej prezentacji oceny prawnej.

Sąd Okręgowy podziela w całości i przyjmuje za własne prawidłowo poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne, jako znajdujące oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym, jak również akceptuje dokonaną przez tenże Sąd prawidłową ocenę prawną ustalonego stanu faktycznego bez konieczności ponownego przytaczania (art. 387 § 2¹ k.p.c.).

W ocenie Sądu odwoławczego zaskarżone orzeczenie jest prawidłowe i nie narusza dyspozycji powołanych przez Sąd Rejonowy przepisów prawa materialnego i procesowego.

Mając na uwadze uzasadnienie apelacji Sąd Okręgowy zważył, że Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe w sprawie, bezbłędnie także ocenił zgromadzone w sprawie dowody oraz właściwie ustalił wszystkie istotne fakty.

Wbrew wywodom apelanta Sąd meriti dokonał także prawidłowej subsumpcji ustalonych faktów pod właściwie przepisy, których wykładnia przedstawiona w pisemnych motywach rozstrzygnięcia tego sądu, została w sposób prawidłowy przeprowadzona, wyczerpująco wyjaśniona i wsparta właściwie przytoczonym orzecznictwem.

Sąd II instancji zważył, że apelacja pozwanego Zakładu nie zawiera żadnych merytorycznie uzasadnionych argumentów i jest wyłącznie polemiką z bezbłędnym rozstrzygnięciem Sądu meriti.

Wstępnie należy wskazać, że w apelacji strona skarżąca zarzuca zarówno naruszenie prawa procesowego art. 233 k.p.c., jak i przepisów prawa materialnego, co wzajemnie się wyklucza. Sąd Okręgowy stoi bowiem na stanowisku, że zarzut naruszenia prawa materialnego w zasadzie można podnosić jedynie wówczas, gdy nie kwestionuje się dokonanych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych. Zarzut naruszenia prawa materialnego winien być bowiem odnoszony do określonego stanu faktycznego który skarżący akceptuje - a do którego to stanu faktycznego wadliwie zastosowano prawo materialne. Naruszenie prawa materialnego, jak wiadomo, może nastąpić bądź poprzez jego błędną wykładnię - czyli poprzez mylne rozumienie treści określonej normy prawnej, albo poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, czyli poprzez błędne uznanie, iż do danego ustalonego stanu faktycznego ma zastosowanie dany przepis prawa materialnego, albo też odwrotnie, tzn. przepis, który winien mieć zastosowanie w danym stanie faktycznym - nie został zastosowany (szerzej w tym zakresie por. postanowienie SN z 15 października 2001 r. I UK 102/99; wyrok SN z 5 października 2000 r. 11 CKN 300/00; postanowienie z 28.05.1999, 1 CKN 267/99 Prok. i Pr. 1999/11-12/34; wyrok SN z 19.01.1998, 1 CKN 424/970).

Przechodząc oceny poszczególnych zarzutów apelacyjnych rozpocząć należy od zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Przepis ten stanowi, że sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Sąd dokonuje oceny wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów, mających znaczenie dla ich mocy i wiarygodności (tak np. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu orzeczenia z 11.07.2002 r., IV CKN 1218/00, LEX nr 80266). Ramy swobodnej oceny dowodów są zakreślone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnym poziomem świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (tak też Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach, np. z 19.06.2001 r., II UKN 423/00, OSNP 2003/5/137). Poprawność rozumowania sądu powinna być możliwa do skontrolowania, z czym wiąże się obowiązek prawidłowego uzasadniania orzeczeń.

W ocenie Sądu Okręgowego dokonana przez Sąd Rejonowy ocena zgromadzonego w postępowaniu materiału dowodowego jest prawidłowa. Odmienna ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego przedstawiona przez ZUS w złożonej apelacji, a w zasadzie odmienne wnioski wyprowadzone na podstawie tych samych okoliczności, pozostają jedynie w sferze dyskusji i nie są wystarczające do uznania, że Sąd Rejonowy dopuścił się obrazy przepisów postępowania, a jego ocena jest dowolna.

Sąd meriti odniósł się do wszystkich zgromadzonych w postępowaniu dowodów, zarówno z dokumentów, jak i zeznań świadków oraz z przesłuchania wnioskodawczyni. Dokonał analizy tych dowodów i precyzyjnie wskazał przyczyny, dla których uznał ich wiarygodność. Zastosowane przez sąd a quo kryteria oceny nie budzą zastrzeżeń Sądu II instancji, co do ich prawidłowości.

W tym miejscu trzeba wyraźnie podkreślić, że aby skutecznie zarzucić zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie art. 233 k.p.c., należy wykazać, że wnioski jakie wysunął Sąd Rejonowy nie mają żadnego logicznego uzasadnienia. W ocenie Sądu Okręgowego wnioski Sądu I instancji nie są nielogiczne, czy też nieprzystające do zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Sąd Rejonowy na podstawie m.in. zeznań świadków oraz powołanych dokumentów i przesłuchania wnioskodawczyni bezbłędnie ustalił wszystkie istotne z punktu widzenia badanego sporu okoliczności faktyczne.

Natomiast zarzut dowolnego i fragmentarycznego rozważenia materiału dowodowego wymaga dla swej skuteczności konkretyzacji i to nie tylko przez wskazanie przepisów procesowych, z naruszeniem których apelujący łączy taki skutek, lecz również przez określenie, jakich dowodów lub jakiej części materiału zarzut dotyczy, a ponadto podania przesłanek dyskwalifikacji postępowania sądu pierwszej instancji w zakresie oceny poszczególnych dowodów na tle znaczenia całokształtu materiału dowodowego oraz w zakresie przyjętej podstawy orzeczenia. Zatem o dowolności można mówić wówczas, gdy Sąd ocenia dowody bez ich właściwej analizy, bądź też wbrew zdrowemu rozsądkowi lub zasadom logicznego rozumowania. Nie jest natomiast dowolną taka ocena, która – choć prowadzi do niekorzystnych dla strony pozwanej konkluzji – to jednak jest logicznie i rzeczowo umotywowana. Zarzuty skarżącego organu rentowego sprowadzają się w zasadzie do polemiki ze stanowiskiem Sądu I instancji i interpretacją dowodów dokonaną przez ten Sąd i jako takie nie mogą się więc ostać. Apelujący za ledwie przeciwstawia ocenie dokonanej przez Sąd I instancji swoją analizę zgromadzonego materiału dowodowego i prezentuje w istocie własny pogląd na sprawę.

Lektura pisemnych motywów skarżonego orzeczenia wskazuje przede wszystkim, że Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził całościową ocenę zebranego w sprawie materiału, ponieważ tylko taka mogła dać pełny obraz spornych okoliczności i pozwalała na prawidłowe zastosowanie prawa materialnego. Jednocześnie wskazać należy, że postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone poprawnie i wyczerpująco.

Zdaniem Sądu Okręgowego przy dokonywaniu ustaleń w sprawie nie zostały przekroczone granice swobodnej oceny dowodów albowiem Sąd Rejonowy po przeanalizowaniu wszystkich dowodów wyprowadził prawidłowe wnioski zgodne z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy ogólnej.

Z analizy pisemnych motywów rozstrzygnięcia wynika jednoznacznie, że Sąd Rejonowy dokonał analizy zeznań powołanych świadków i wnioskodawczyni, jak również złożonych dokumentów, a także, że wywiódł na ich podstawie prawidłowe wnioski i w efekcie odtworzył poprawnie wszystkie istotne dla sprawy fakty.

Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona jedynie, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, gdy wbrew zasadom doświadczenia życiowego nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych (zob. wyrok SA Szczecin z 12.09.2019 r., I ACa 736/18, L.).

Takich nieprawidłowości Sąd II instancji nie dostrzegł po zapoznaniu się materiałem aktowym i pisemnymi motywami skarżonego rozstrzygnięcia.

Zauważyć należy, że w apelacji zostały przytoczone poszczególne okoliczności o treści dla strony pozwanej korzystnej, co jednak jest potraktowanie zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób wybiórczy, to jest z pominięciem pozostałego - niewygodnego lub nieodpowiadającego wersji zdarzeń przedstawionych przez organ rentowy. Fragmentaryczna ocena materiału nie może zaś dać pełnego obrazu zaistniałych zdarzeń, co bezbłędnie dostrzegł sąd meriti i właściwie ustalił pełne spektrum okoliczności badanego w n/n sprawie przypadku.

Dokonana zatem przez Sąd Rejonowy ocena materiału dowodowego w powyższym zakresie uwzględniająca wszystkie aspekty sprawy, okoliczności, twierdzenia i zaprezentowane dowody. Jest ona więc wszechstronna, zgodna z doświadczeniem życiowym i zasadami logicznego rozumowania, a zatem odpowiada wymogom, jakie stawia jej art. 233 p.c., i jako mieszcząca się w granicach swobodnej oceny dowodów zasługuje na akceptację Sądu II instancji tak jak i poczynione na jej podstawie ustalenia faktyczne tegoż Sądu.

Chybiona jest argumentacja organu rentowego, że w sprawie nie został przeprowadzony żaden dowód potwierdzający niezdolność do pracy odwołującej w spornym okresie, skoro z niekwestionowanych przez Zakład zwolnień lekarskich wynika niezdolność do pracy wnioskodawczyni m.in. w okresie od 16.06.2021 r. do dnia poprzedzającego dzień porodu tj. do 21.07.2021 r. Organ rentowy nie zakwestionował zwolnień powódki i faktycznie wypłacił za ten okres zasiłek, przyznał, że ubezpieczona nie była zdolna do pracy od 16.06.2021 r. do 21.07.2021 r. Tym samym ZUS nie kwestionował, że w dniu 6.07.2021 r., tj. w ostatnim dniu na złożenie wniosku i prawie miesięcznym okresie poprzedzającym ten termin powódka nie była zdolna do pracy. Sąd I instancji zgodnie z zasadami logicznego rozumowania a także doświadczenia życiowego, słusznie także uznał, że wobec wszystkich ustalonych okoliczności faktycznych sprawy kondycja psycho-fizyczna powódki w badanym okresie uniemożliwiała jej w w/w terminie złożyć wniosek. Jest rzeczą powszechnie wiadomą, że śmierć bardzo bliskiej osoby jest traumatyczne i skutkuje u najbliższych członków rodziny żałobą, którą oczywiście każdy przechodzi w indywidualny sposób, ale z pewnością okres obniżonej kondycji psycho-fizycznej z tego powodu nie wymaga przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego psychiatry na tę okoliczność. Podkreślić należy, że żałoba nie jest jednostką chorobową i nie wymaga żadnego dowodu z opinii psychologicznej, czy psychiatrycznej. Stwierdzić także należy, że mierzenie skali cierpienia osoby, która nie doznała uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia, pozostaje poza możliwościami dowodowymi sądu i zakładu ubezpieczeń. Aktualny stan wiedzy nie pozwala na udowodnienie rozmiaru uczuć i przywiązania czy też ich braku. Podobnie nie wymaga dowodu z opinii biegłych w/w specjalności ustalenie, że informacja dla kobiety w ciąży o zdiagnozowanych problemach zdrowotnych u dziecka, którego się spodziewa jest dodatkowym źródłem stresu, który towarzyszy ciężarnym także w przypadku prawidłowo rozwijającej się ciąży. Kumulacja tych trudnych osobistych przeżyć będących udziałem powódki przyczyniła się do złego stanu psycho-fizycznego ubezpieczonej, który z kolei wynikał z jej zeznań i zeznań świadków. Oczywistym jest, że skutkowało to konieczności odnalezienia się przez powódkę w nowej sytuacji życiowej. Powiązanie tych okoliczności z niekwestionowanymi przez pozwanego faktami, że wnioskodawczyni przebywała na zwolnieniu lekarskim z powodu jej niezdolności do pracy, czyni w efekcie zarzuty naruszenia art. 278 § 1 w zw. z art. 227 k.p.c., a także naruszenia art. 224 § 1 k.p.c. w zw. z art. 316 § 1 k.p.c. w całości bezzasadnymi. Jednocześnie wskazać należy, że niezłożenie wniosku o zasiłki nie wynikało z niezajomości prawa wnioskodawczyni, ale jej stanu zdrowia – poświadczonego zwolnieniami lekarskimi o niezdolności do pracy. Dodać należy, że sąd meriti trafnie wskazał, że żadna ze stron nie wykazała dodatkowej inicjatywy dowodowej w sprawie, a skoro pozwany nie negocjował oczywistemu charakterowi traumatycznych przeżyć powódki, jakimi była śmierć ojca skarżącej, gdy ta była ciąży i oczywiste obawy o stan dziecka, którego się w tym czasie spodziewała, zarzucanie, że nie został przeprowadzony dowód z opinii biegłego psychiatry wobec jednoznacznej treści zeznań świadków i wnioskodawczyni na temat tego jak wówczas funkcjonowała, czego zresztą pozwany także nie negocjował, nie mogło odnieść zamierzonego skutku. Sąd I instancji nie dopuścił się tym samym żadnego z zarzucanych mu uchybień procesowych, które miałyby wpływ na rozstrzygnięcie sprawy i trafnie w świetle wszystkich dostępnych dowodów przyjął, że najwcześniej przeszkoda uniemożliwiająca ubezpieczonej złożenie wniosku ustała 22.07.2021 r. czyli w dniu porodu, gdy potencjalnie część obaw o dziecko ustała.

Nie są tym samym zasadne zarzuty apelującego dotyczące naruszenia prawa materialnego art. 67 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1732 ze zm., dalej też ustawa zasiłkowa).

Zgodnie z art. 67 ust. 3 ustawy zasiłkowej, roszczenie o wypłatę zasiłku chorobowego przedawnia się po upływie 6 miesięcy od ostatniego dnia okresu, za który zasiłek przysługuje (ust. 1). Jeżeli niezgłoszenie roszczenia o wypłatę zasiłku nastąpiło z przyczyn niezależnych od osoby uprawnionej, termin 6 miesięcy liczy się od dnia, w którym ustała przeszkoda uniemożliwiająca zgłoszenie roszczenia (ust. 3).

Istota zarzutów prezentowanych wobec orzeczenia Sądu I instancji dotyczy tego, czy zachodziły przesłanki faktyczne do zastosowania przepisu art. 67 ust. 3 ustawy zasiłkowej, tzn. czy w n/n sprawie pojawiły się przyczyny niezależne od osoby uprawnionej do zasiłków chorobowych, które stanowiły przeszkodę w zgłoszeniu roszczenia o przyznanie prawa do niego w terminie określonym w art. 67 ust. 1 tej ustawy. Zaskarżony wyrok odpowiada bowiem wskazanemu w jego uzasadnieniu prawu materialnemu i nie narusza żadnego ze wskazanych w apelacji strony pozwanej przepisu tego prawa, skoro wnioskodawczyni złożyła wniosek o zasiłek chorobowy 26.09.2021 r. Dochodząc do poprawnych ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy w konsekwencji dokonał ich prawidłowej subsumcji prawnej. W ocenie Sądu II instancji rozważania prawne poczynione na gruncie badanej sprawy w pełni uwzględniają prawidłowo ustalony stan faktyczny i są trafne. Zaprezentowane przez sąd meriti poglądy orzecznictwa dotyczące przedawnienia roszczeń o zasiłek chorobowy zasługują na aprobatę. W ocenie Sądu Okręgowego słusznie Sąd Rejonowy przyjął, że roszczenie ubezpieczonej o wypłatę zasiłków chorobowych za sporne okresy nie uległo przedawnieniu. W n/n sprawie, zdaniem Sądu II instancji, w świetle bezbłędnie odtworzonych przez Sąd meriti okoliczności sprawy, zastosowanie znajduje ustęp 3 powołanego artykułu 67 ustawy zasiłkowej. Uzasadnienie prawne przedstawiona przez Sąd I instancji jest nie tylko wyczerpujące, ale też przekonujące w jego warstwie argumentacyjnej. Znajduje ona w całości potwierdzenie zarówno w przepisach prawa, jak i doktrynie oraz orzecznictwie sądowym. Sąd II instancji traktując wywody Sądu meriti jako poprawne, pełne i wyczerpujące, uznaje, że jako takie nie wymagają żadnego uzupełnienia i czyni je częścią własnych rozważań, odstępując od ich powielania w tym miejscu. Apelacja sprowadza się w tym zakresie wyłącznie do nieskutecznej polemiki z trafnym stanowiskiem Sądu Rejonowego, prezentując odmienną ocenę materiału dowodowego i wykładnię powołanych wyżej przepisów prawa, której Sąd II instancji nie podziela, akceptując stanowisko Sądu I instancji, które traktuje jako własny pogląd w badanej sprawie.

Mając na uwadze powyższe w ocenie Sądu Okręgowego wszystkie zarzuty apelacyjne skierowane na wzruszenie prawidłowego rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji okazały się w całości bezzasadne, wobec czego apelacja nie mogła odnieść zamierzonego skutku i jako taka podlega oddaleniu, o czym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 385 k.p.c.

A.P.

Sędzia Agnieszka Olejniczak - Kosiara